

Flagermus i Stevns kommune 2012-2014

SENATUR

UDARBEJDET AF THOMAS W. JOHANSEN

Flagermus Stevns kommune 2012-2014

Undersøgelsen er foretaget af:

SeNatur

Thomas W. Johansen

Hærvejen 10

4660 Store Heddinge

E-mail: Thomas.w.johansen@gmail.com

Tlf.: +45 51 90 56 00

Indhold

Resume	4
Indledning.....	4
Metode	4
Indsats	5
Valg af detektorplaceringer	5
Data indsamling.....	5
Dataanalyse	5
Kvalitetssikring.....	6
Data håndtering.....	6
Resultat.....	7
Arterne.....	7
Kerneområder	8
Opfølgning	10
Detektorplaceringer	11
Beskyttelse.....	12
Artsgennemgang	12
Forekomst.....	13
Brandts- eller Skægflagermus.....	13
Bredøret Flagermus	14
Brunflagermus	15
Damflagermus	16
Dværgflagermus	17
Frynseflagermus	18
Langøret Flagermus	19
Leislers Flagermus	20
Pipistrelflagermus.....	21
Skimmelflagermus	22
Sydflagermus	23
Trolldflagermus	24
Vandflagermus.....	25
Citerede værker	26

Flagermus Stevns kommune 2012-2014

Resume

En stor undersøgelse af flagermus i Stevns kommune har påvist hele 13 ud af Danmarks 17 flagermusarter. Af de 13 arter var hele to nye for Sjælland ift. Dansk Pattedyr Atlas (Baagøe & Jensen, 2007). Undersøgelsens omfang var ganske stor, da der på 146 steder jævnt fordelt i hele Stevns kommune blev opsamlet flagermusregistreringer med flagermusdetektorer.

Alle danske flagermus er totalfredet. Dette gælder primært arterne, men i et hvis omfang også deres levesteder.

Alle danske flagermus er på EF-Habitatdirektivets bilag IV. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV (Søgaard & Asferg, 2007).

Indledning

I årene 2010-11 testede jeg flagermusudstyr i min have i Højerup. Dette resulterede i temmelig mange registreringer af flagermus, og til min store overraskelse fandt jeg allerede på første undersøgelsesnat en Bredøret Flagermus. Bredøret Flagermus er en af Danmarks sjældneste og mindst udbredte Flagermus, og på trods af en kendt forekomst omkring Vallø Slot, så var det højst uventet at finde den helt nede i kommunens fjerneste afkrog. Efterfølgende nætter med Flagermusdetektorer i både 2010 og 2011 resulterede i flere registreringer af Bredøret Flagermus, ligesom mange andre arter blev registreret. Jeg begyndte at lege med tanken om at lave et projekt, hvor jeg undersøgte hele Stevns kommune. Projektet blev en realitet da dels Grønt Råd tildelte mig 25.000 kr. projektet og Stevns kommune siden valgte at støtte projektet med 25.000 kr. pr år i tre år, hvilket var nok til at dække de omkostninger, der var ved projektet. Arbejdskraft til at analysere data samt opsætte udstyr bidrog jeg selv med, ligesom Michael Løvendal Kruuse og Anita Pedersen har været en stor hjælp til at sikre indsamling af data. Hans J. Baagøe og Ingmar Ahlen har bistået med kvalitetssikring af særlig sjældne fund.

Metode

Til indsamling af data er der udelukkende benyttet detektormetoden. Detektormetoden går ud på, at man ved hjælp af ultralyd-mikrofoner opfanger flagermusenes skrig. Med andre ord anvendes der flagermusdetektorer. En flagermusdetektor er en elektronisk optager, der dels kan transformere flagermusenes ekkoskrig om til lyde hørbare for det menneskelige øre, og for de mere professionelle modellers vedkommende kan lagre lydene i digitale filer. Modellen af flagermusdetektor anvendt til dette projekt, er af en type, der kan opsamle data og lagre dem for senere analyse. Flagermusdetektoren kan

desuden programmeres, således at støj i optagelserne minimeres, og at optagelser kun finder sted fra solnedgang til solopgang.

Flagermuskrig er oftest ikke hørbar for det menneskelige øre. Kun en enkelt art kan høres tydeligt af personer med særdeles god hørelse. Det gælder Skimmelflagermusen, hvor hannen, i efterårsmånederne med et skrig der går ned til 10 KHz, forsøger at lokke hunner til.

Indsats

Data blev indsamlet ved, at stationære flagermusdetektorer blev opsat på 146 placeringer spredt ud over hele kommunen. Alle steder stod detektorerne minimum en nat og registrerede fra solnedgang til solopgang. Så godt som alle registreringer blev foretaget i sommerperioden fra medio juni til medio august. Undersøgelsen blev foretaget i årene 2012 til 2014.

Valg af detektorplaceringer

Placeringerne blev valgt ud fra, hvor det syntes sandsynligt, at der kunne forekomme et bredt udvalg af arter. Steder der især blev prioriteret var skove, gamle haver, parker, gamle gårde, levende hegn og andre ledelinjer. Alle kommunens landsbyer har haft mindst en detektor stående en nat. Samtlige kirker i kommunen samt Karise Kirke i Faxe kommune har haft en detektor stående en nat.

Oftest har detektorerne stået på privat grund, hvilket er sket efter tilladelse fra diverse lodsejere. Gjorslev Gods, Vemmetofte Kloster, Juellinge Gods og Seinhuus har alle venligst tilladt færdsel og opstilling af flagermusdetektorer på deres jorde. Vallø Stift har som de eneste modsat sig og har ikke givet tilladelse til, at deres jorde er blevet undersøgt, hvilket derfor ikke er sket. Derimod, har jeg forsøgt, at få detektorer sat op på naboarealer til Vallø Stifts arealer, hvilket giver et rimeligt indblik i områdets flagermus.

Data indsamling

Data blev indsamlet med stationære flagermusdetektorer af mærket Wildlife Acoustics. Disse flagermusdetektorer blev forprogrammeret således, at de automatisk startede registreringer ved solnedgang og stoppede ved solopgang. Detektorerne blev programmeret således, at de kun optog lyde, der lå i et frekvensområde over 14 kHz.

Dataanalyse

Det indsamlede data blev siden konverteret til lydfiler (wav format). I denne proces skete der også en filtrering, således af mængden af lydfiler med støj blev minimeret. Hver enkelt lydfil blev efterfølgende analyseret på computer i særlige bioakustisk software – eksempelvis Batsound. Den samlede mængde af lydfiler, der blev analyseret var c. 90.000. Så godt som alle danske arter af flagermus kan bestemmes ved hjælp af ultralydsoptagelser (Skiba, 2009), der er dog enkelte arter, som er vanskelige, og eksempelvis er det ikke muligt at skelne Brandts- og Skægflagermus fra hinanden.

Kvalitetssikring

For at sikre de indsamlede data en høj grad af troværdighed, har lektor emeritus Hans J. Baagøe bistået med at bestemme svært bestemmelige arter, samt at kvalitetssikre fund af usædvanlige arter. Samtlige fund af Pipistrelflagermus, Damflagermus og Leislers Flagermus Brandts-/Skægflagermus og Frynseflagermus. HJB har ligeledes været inde over de første fund af Bredøret Flagermus. For de helt sjældne arter så som Leislers Flagermus, Damflagermus og Brandts-/Skægflagermus, har også den svenske flagermusekspert Ingmar Ahlen bistået med ekspertise i bestemmelse. Hans J. Baagøe og Ingmar Ahlen er Skandinaviens absolut dygtigste og mest erfarende flagermuseksperter. Tilsammen fungerer de som en slags sjældenhedsudvalg, for hvilket alle usædvanlige forekomster i Danmark bør forelægges.

Data håndtering

Alle lydfiler blev navngivet med lokalitet, dato, tid og position (bredde og længdegrader i decimalgrader). Resultaterne af analyseret data blev indtastet i excelark med følgende felter:

- Boks
- Dato
- Nærmeste by
- Stednavn
- Position
- Art
- Klokkeslet for første registrering efter solnedgang.
- Hyppighed (hyppighed er et udtryk for aktivitet angivet i 5 sekunders perioder, ikke det reelle antal af flagermus, da et individ af flagermus godt kan registreres mange gange):
 1. 1-5 registreringer
 2. 6-15 registreringer
 3. 16-50 registreringer
 4. > 50 registreringer

Resultat

Det har fra starten af projektet været usikkert, hvorledes den store mængde data ville kunne anvendes. På baggrund af de mange detektorplaceringer og den store mængde indsamlede data har det været muligt at inddele resultatet i to hovedpunkter:

1. Arterne
2. Kerneområder

Arterne

Under projektperioden er der blevet registreret ikke mindre end 13 arter i Stevns kommune. Med udgangspunkt i resultatet af Dansk Pattedyrs Atlas er dette hele fire arter mere, end hvad der kunne forventes! Det betyder, at Stevns kommune, når det gælder flagermus, er en af de absolut mest artsrige kommuner i Danmark. For at forstå dette i dansk perspektiv, skal man være opmærksom på, at der i Danmark i alt er registreret 17 arter af flagermus.

Art	Detektorplaceringer Antal forekomster	Detektorplaceringer Procentvis forekomst
Dværgflagermus	146	100,0
Sydflagermus	130	89,0
Vandflagermus	100	68,5
Brunflagermus	89	61,0
Bredøret Flagermus	73	50,0
Skimmelflagermus	62	42,5
Troldflagermus	50	34,2
Langøret Flagermus	34	23,3
Frynseflagermus	27	18,5
Brandts-/Skægflagermus	13	8,9
Damflagermus	1	0,7
Leislers Flagermus	1	0,7
Pipistrelflagermus	1	0,7

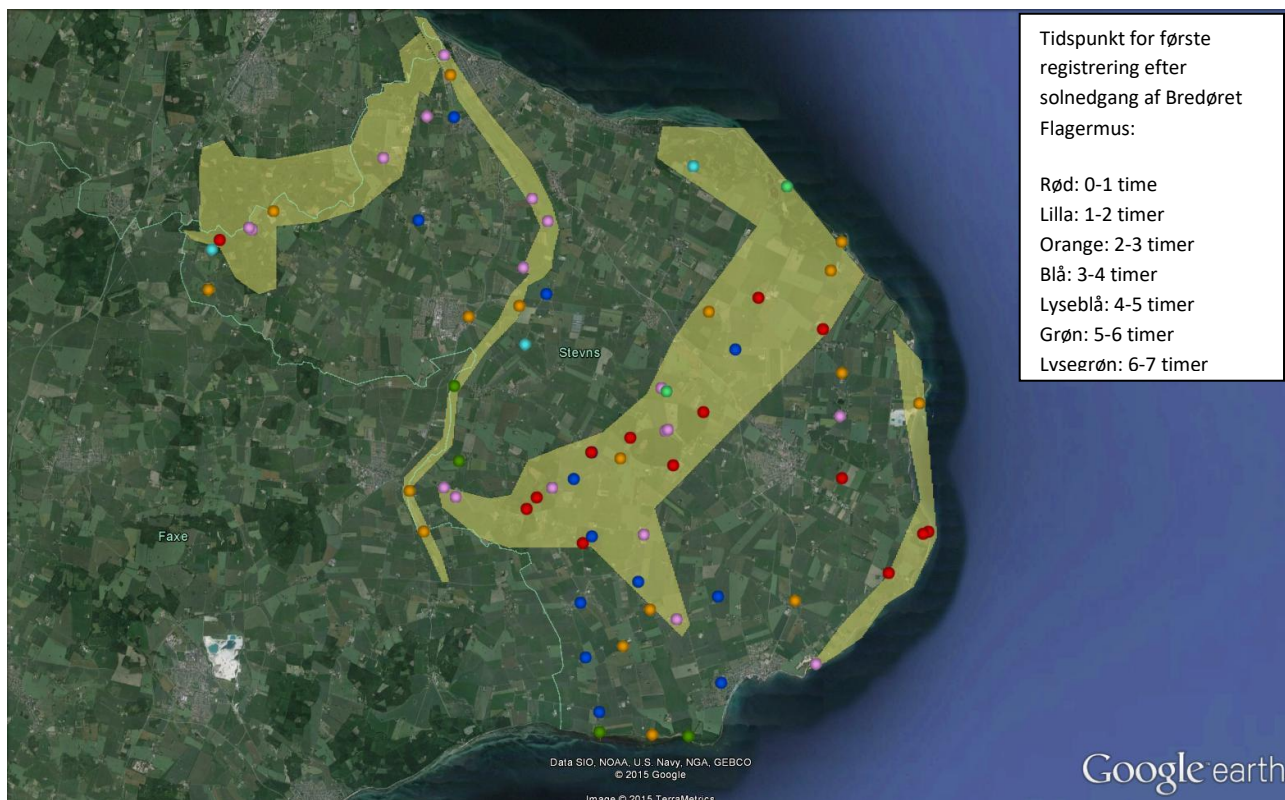
Figur 1 - Oversigt over antal registreringer pr. art samt procentvis forekomst ift. antal detektorplaceringer i Stevns kommune i perioden 2012-2014. Samlet antal detektorplaceringer i perioden var 146.

Kerneområder

Udpegnig af kerneområder er sket ved at gennemgå de mest sårbare arter: Bredøret-, Frynse- og Brandts-/Skægflagermus (Figur 2). Disse tre arter har en temmelig begrænset udbredelse i Danmark og stiller som udgangspunkt større krav til yngle-raste områder end de mere almindelige arter som eksemplevis Troid-, Brun-, Syd-, Skimmel- og dværgflagermus. For Bredøret Flagermus er der ligeledes kigget på tidligste registreringer ift. solnedgang, således at det antages, at flagermus registreret tidligst efter solnedgang er nærmere deres ynglekolonier end flagermus registreret senere ift. solnedgang (Figur 3).

Figur 2 - Udpegede kerneområder baseret på forekomst af tre af de mest sjældne og sårbare arter registreret i undersøgelsesperioden. Gul stjerne: Bredøret Flagermus. Rød trekant: Brandts-/Skægflagermus. Blå firkant: Frynseflagermus.

Figur 3 - Kerneområder baseret på registreringer af Bredøret Flagermus' første registrering efter solnedgang pr. detektorplacering.

Opfølgning

Som følge af de mange usædvanlige observationer i undersøgelsen er der naturligvis et stort behov for en opfølgning af undersøgelsen. Opfølgningen bør bestå i:

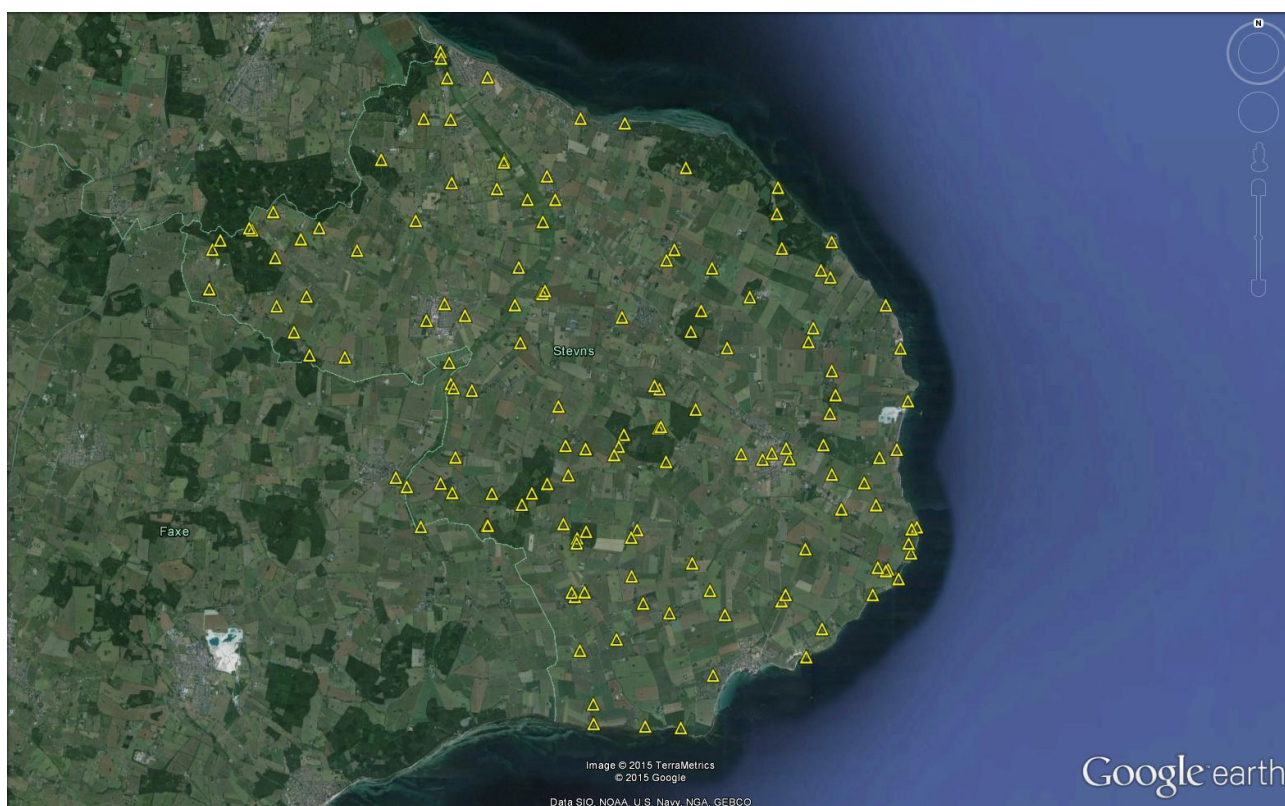
1. Gentagelse af detektorplaceringer på steder med usædvanlige arter:
 - a. Brandts-/Skægflagermus
 - b. Damflagermus
 - c. Ubestemte myotis fra Højerupområdet, hvor der kan være tale om den sjældne art Nymfeblagermus (*Myotis alcatoe*), som endnu ikke er fundet i Danmark.
 - d. Pipistrellflagermus fra Store Heddinge bør undersøges, om der er tale om en fast bestand.
2. Grundig undersøgelse af flagermus langs Stevns Klint. Det er bemærkelsesværdigt, at Stevns huser landets største artsrigdom. Kan det være Stevns Klint der med sine sprækker og hulheder danner grundlaget for denne artsrigdom?
3. Netfangst af flagermus. For at kunne sikre om der er tale om forekomster af Brandts- eller Skægflagermus. Måske endda begge arter?
4. Radiosendere er nu nede i en størrelse og pris, så det dels er muligt at sætte dem på flagermus, og dels at det ligger inden for en økonomisk rimelig ramme.
5. At undersøge muligheden for at sikre den stevnske flagermusbestand gennem etablering af kunstige overvintringspladser. Disse kan dels hjælpe bestanden af de mere truede og sårbare arter, ligesom sådanne kan anvendes i formidlingsøjemed.
6. En nærmere gennemgang af naturtyperne i kerneområderne. Eksempelvis kunne man kigge på, om der er særlige naturtyper, man bør beskyttet eller naturpleje.
7. En undersøgelse af flagermustrækket ved Stevns Klint. Dette kunne gøres ved at opsætte en detektor på Stevns Fyr i et helt år.

Detektorplaceringer

I perioden 2012-2014 blev automatiske flagermusdetektorer placeret på 146 steder i Stevns kommune. Heraf var der en detektor placeret lige på den anden side af kommunegrænsen inde i Faxe kommune. Detektorerne blev placeret således at:

- så godt som alle landsbyer i kommunen er blevet dækket
- alle skovområder blev dækket, dog med undtagelse af skove der hører under Vallø Stift
- alle dele af kommunen er blevet dækket
- alle større sammenhængende naturområder blev dækket

Detektorerne er primært sat op i sommerperioden fra medio juni til medio august.

Figur 4 - Detektorplaceringer i Stevns kommune i perioden 2012-2014.

Beskyttelse

Alle danske flagermus er totalfredet. Dette gælder primært arterne, men i et hvis omfang også deres levesteder.

Alle danske flagermus er på EF-Habitatdirektivets bilag IV. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV (Søgaard & Asferg, 2007).

Enkelte af de 17 arter af flagermus er ligeledes på EF-Habitatdirektivets bilag II. Habitatdirektivets bilag II omfatter dyre- og plantearter af fællesskabsbetydning, hvis bevaring kræver udpegning af særlige bevaringsområder. I Danmark er tre arter af flagermus på bilag II: Bredøret flagermus, Bechsteins flagermus og Damflagermus.

Enkelte af de 17 danske arter af flagermus er på den danske rødliste kategoriseret som sårbare (VU). Dette gælder arterne: Brandts flagermus, Bredøret flagermus, Damflagermus, Frynseflagermus og Skægflagermus. Dertil kommer to arter, der pt. er kategoriseret som arter, hvor man har for utilstrækkelig data (DD) til at kunne bedømme, om de bør kategoriseres som sårbare (Wind & Pihl, 2010).

Artsgennemgang

Med udgangspunkt i Dansk Pattedyr Atlas (Baagøe & Jensen, 2007) er der fundet 17 arter af flagermus i Danmark. Af disse 17 kendes to arter kun fra Bornholm (Bechsteins- og Skægflagermus). To arter er sjældne og blot fundet enkelte gange i Danmark, men synes at have lokale bestande og er sandsynligvis oversete (Nord- og Leislers Flagermus). En art, Stor Museøre, er meget sjælden og blot fundet i Danmark en gang under Dansk Pattedyratlas perioden og mindst to gange siden. Dertil kommer, at arterne Dam- og Brandts Flagermus ikke er truffet på Sjælland. Ydermere er arterne Pipistrelflagermus og Frynseflagermus blot fundet få gange på Sjælland.

Under artsgennemgangen nedenfor, angives arternes kendte forekomst ift. forekomsten i Dansk Pattedyratlas. For enkelte artes vedkommen suppleres med egne erfaringer i forhold til eksempelvis Bredøret Flagermus forekomst.

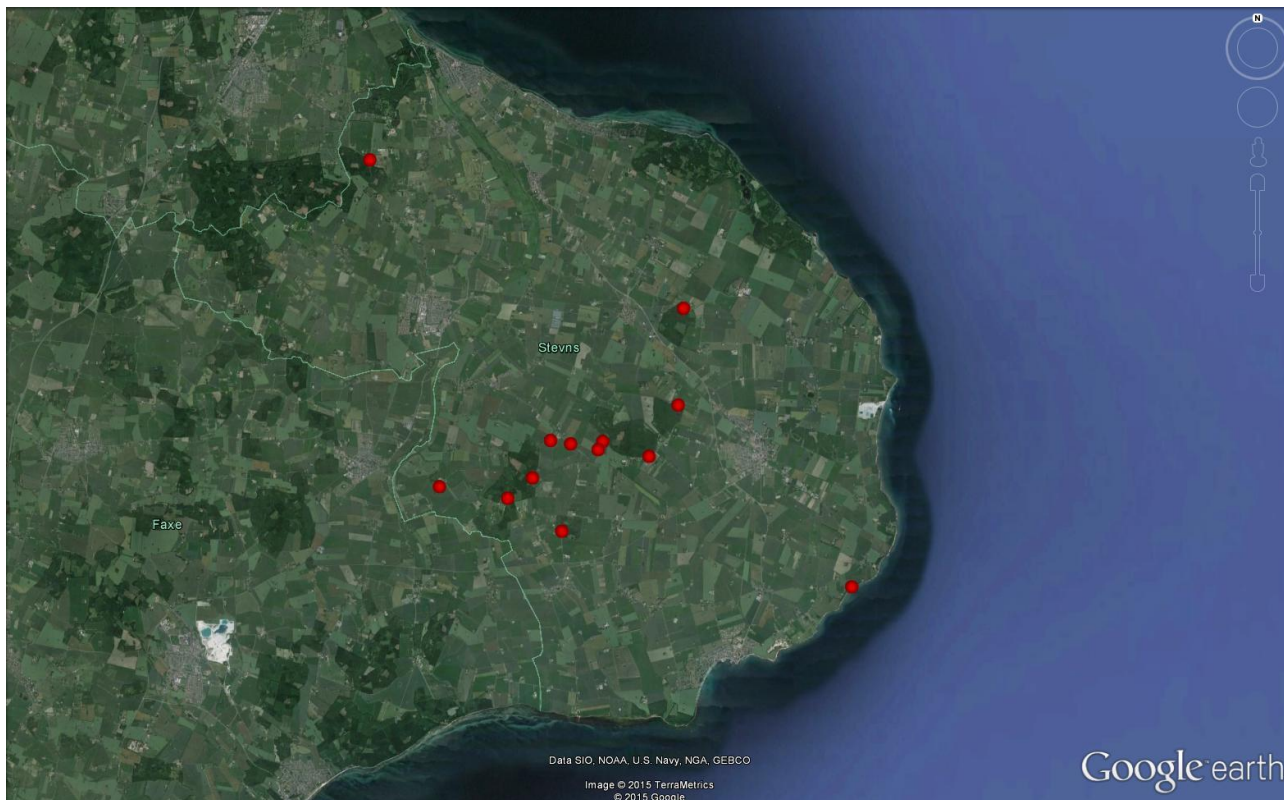
Forekomst

Her følger en gennemgang af de 13 arter af flagermus, der blev registreret i undersøgelsesperioden. Artsgennemgangen er alfabetisk.

Brandts- eller Skægflagermus

Brandts- og Skægflagermus er begge sjældne flagermus i Danmark. Når det gælder Brandts- og Skægflagermus er detektormetoden dog problematisk, eftersom det med denne metode ikke er muligt at skelne disse to arter fra hinanden. Brandts- og Skægflagermus kan kun sikkert bestemmes fra hinanden, når man har dem i hånden. Dertil kommer, at de samtidig er uhyre svære at bestemme fra de øvrige myotis arter. En fremtidig undersøgelse med fangst i net vil være nødvendig, for at fastslå bestemmelsen endeligt. Forhåbentlig er det noget, der kan arrangeres i 2016.

I Danmark er Skægflagermus kun kendt fra Bornholm. Skægflagermus findes også i Skåne, Sverige, hvor den er i tilbagegang (Gerell, 2011). Brandts Flagermus er udbredt i Jylland, Lolland-Falster og Bornholm, sidstnævnte sted er den almindelig (Baagøe & Jensen, 2007). Alle fundene fra Stevns er forlagt Danmarks førende flagermusekspert Hans J. Baagøe, ligesom enkelte er blevet forelagt Sveriges førende flagermusekspert Ingemar Ahlén, de er begge enige i, at det drejer sig om fund af enten Brandts-eller Skægflagermus. Uanset hvilken art der er tale om, så er det første fund af en af disse arter på Sjælland siden slutningen af 1800-tallet (Baagøe & Jensen, 2007).

Figur 5 - Fundsteder for Brandts-/Skægflagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Bredøret Flagermus

Bredøret Flagermus er en af Europas sjældneste flagermus, og den betragtes som værende i tilbagegang i store dele af sit udbredelsesområde. I Danmark kendes arten kun fra den sydøstlige del af landet: Lolland, Falster, Møn og Sydsjælland. Den nordligst kendte forekomst er en bestand ved Vallø Slot (Baagøe & Jensen, 2007). Siden er arten fundet flere steder på Sjælland. Selv har jeg registreret den i både Faxe og Næstved kommune. Arten er ud over de kendte udbredelsesområder desuden fundet på Langeland (Hans J. Baagøe pers. Komm.).

I Stevns kommune synes arten vidt udbredt, den er således fundet i alle kroge af kommunen. Særlig tæt synes bestanden at være i og omkring de større skovområder, langs Klinten og Tryggevejle Ådal. Forekomsten og hyppigheden er langt over, hvad der var forventet. Arten blev fundet på 50% af detektorplaceringerne svarende til i alt 73 fundsteder. Undersøgelsens resultater understreger, at Stevns kommune er et væsentligt kerneområde for arten.

Figur 6 - Fundsteder for Bredøret Flagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Brunflagermus

Brunflagermus er en af Danmarks mest almindelige og mest udbredte flagermus. Arten er et trækdyr, hvilket vil sige, at den forlader Danmark i efterårs månederne, overvejende i august og september. Den trækker til overvintringsområder mod sydvest op mod 1.000 km fra ynglepladserne. I for- og efterårsperioderne forekommer der sandsynligvis rastende Brunflagermus på gennemtræk fra Sverige.

I Stevns kommune er arten vidt udbredt. Især forekommer den i forbindelse med større skov- og naturområder. Arten blev registreret på 61% af detektorplaceringerne svarende til i alt 89 fundsteder. På trods af mange punkter med registreringer, synes arten ikke at være talrigt forekommende. Forekomsten synes at ligge inden for, hvad der kan forventes i området.

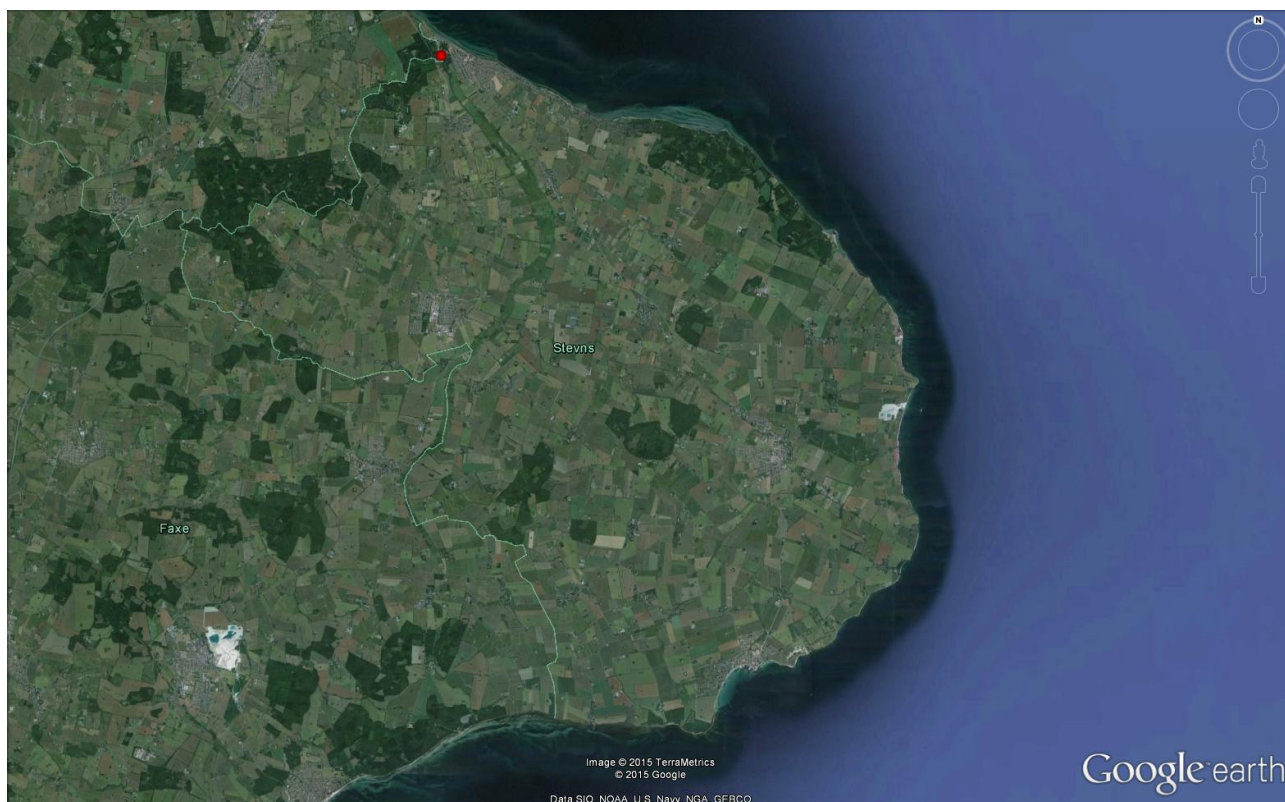

Figur 7 - Fundsteder for Brunflagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Damflagermus

Damflagermusen er en dansk ansvarsart. Årsagen dertil finder vi i det jyske, hvor flere store kalkgruber har store overvintrende bestande af Damflagermus, faktisk de største i verdenen. Artens hovedudbredelse er i Midt-, Øst-, Nordvest- og Nordjylland. Dertil kommer en lille isoleret bestand omkring Guldborgsund samt det Nordlige Bornholm. Arten er ikke fundet på Sjælland under Dansk Flagermus Atlas i perioden 1973-2004 (Baagøe & Jensen, 2007).

Arten blev kun fundet på en detektorplacering under projektperioden. Det gælder et fund med tre registreringer i Solgårdsparken i Strøby Egede. Stedet er så at sige perfekt for arten, der både kan anvende Tryggevælde Å og Køge Bugt som fourageringsområder. Et enkelt fund kan ikke afgøre, om der er tale om en tilfældig forekomst, eller om området skulle huse en lille bestand. Dette kan kun afgøres ved yderligere undersøgelser. Fundet af denne sjældne art var uventet, og må betegnes som det mest overraskende fund i projektet.

Figur 8 - Fundsteder for Damflagermus i Stevnens kommune 2012-2014.

Dværgflagermus

En af Danmarks absolut mest almindelige flagermus. Den stiller ikke særlige store krav til yngle-og fourageringsområder. Det er en meget lille flagermus, der kan finde sig til rette i selv små sprækker og utætheder i huse. Den lever af små insekter eksempelvis myg og har af samme årsag ikke problemer med at finde føde. Dværgflagermusen gør ikke meget væsen af sig, og det er de færreste, der er opmærksom på, at de har en koloni i deres huse.

I Stevns kommune blev Dværgflagermus registreret på alle 146 detektorplaceringerne. Den er utvivlsomt den mest almindelige flagermus i Stevns kommune og findes over alt. Det var forventet, at arten ville være almindelig og vidt udbredt i Stevns kommune.

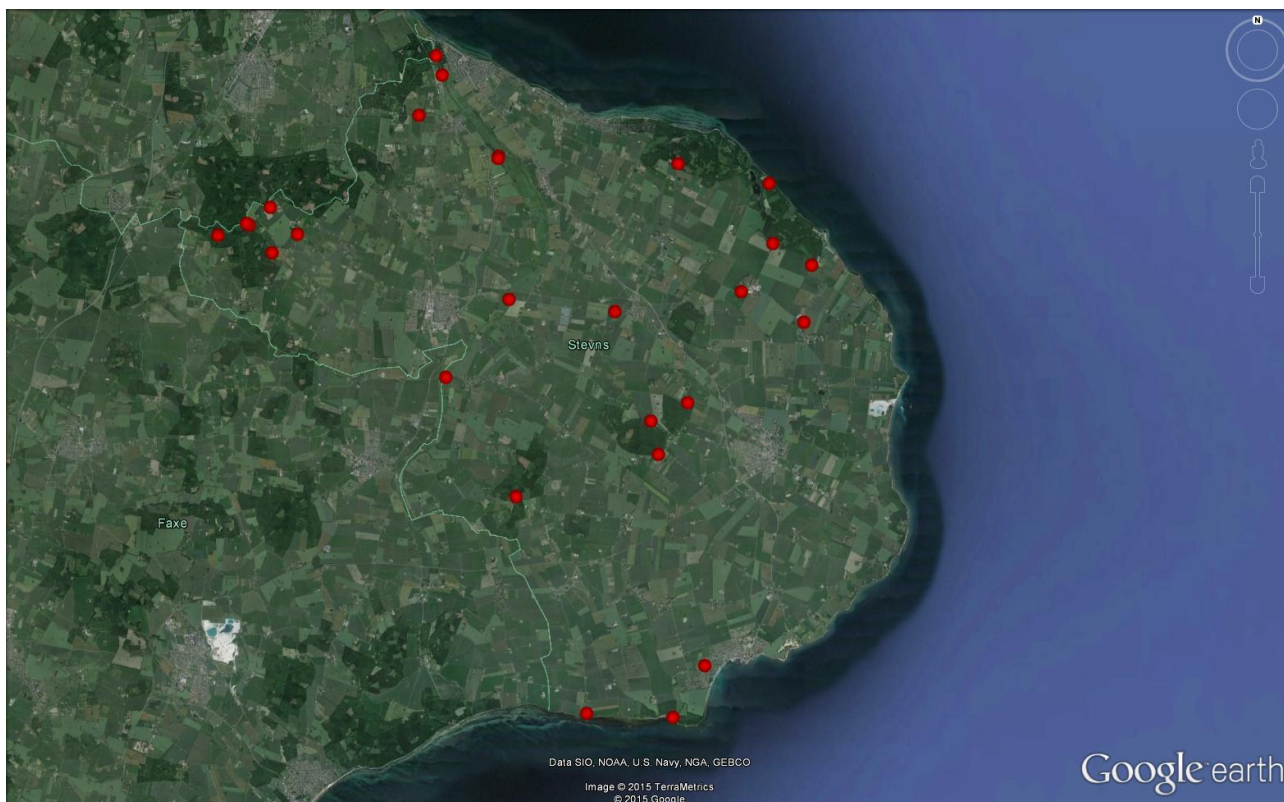
Figur 9 - Fundsteder for Dværgflagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Frynseflagermus

Frynseflagermus må betragtes som værende en af Danmarks sjældne flagermus. I forbindelse med Dansk Pattedyr Atlas er arten fortrinsvis fundet i Jylland og på Lolland-Falster – hvor der kun er få fundsteder. På Bornholm er arten fundet spredt over det meste af øen, og den synes her mere almindelig. På Sjælland er der kun få fund, og ingen fund fra sommerperioden. Arten er på den danske rødliste kategoriseret som sårbar (VU).

I Stevns kommune er arten tidligere fundet overvintrende i en kalktunnel i Stevns Klint, da der i 2003 blev fundet 1-3 dyr, der sad sammen med ca. 37 vandflagermus (Baagøe & Jensen, 2007).

De mange fund i Stevns kommune i undersøgelsesperioden er en stor overraskelse, og er med til at tegne et helt nyt billede af artens forekomst på Sjælland. Frynseflagermus blev fundet på 18,5% af detektorplaceringerne svarende til i alt 27 fundsteder. I modsætning til de få fund der tidligere blev gjort på Sjælland under Dansk Pattedyr Atlas, er samtlige af undersøgelsens fund gjort i sommerperioden. De mange fund af denne sjældne art er endnu en understregning af, at Stevns kommune i forhold til flagermus er noget helt særligt.

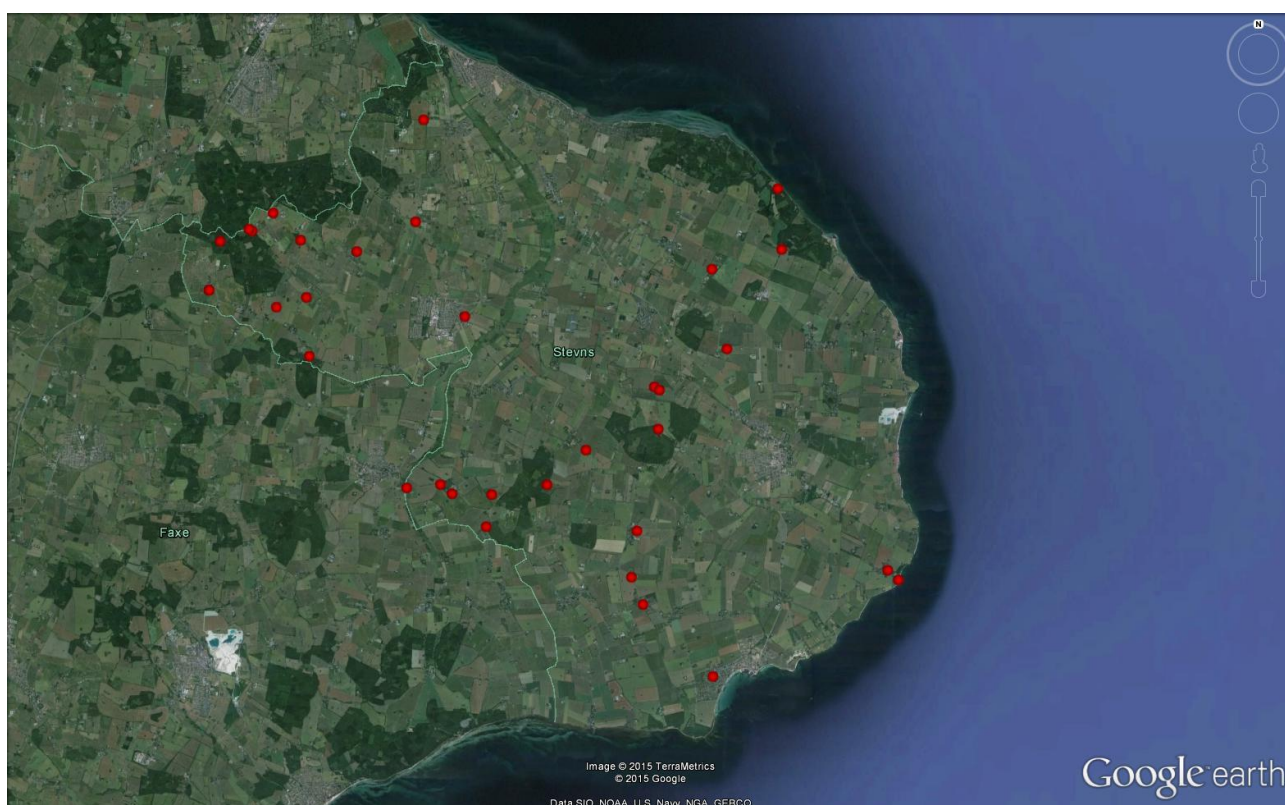

Figur 10 - Fundsteder for Frynseflagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Langøret Flagermus

Langøret Flagermus er en af de mest udbredte flagermusarter i Danmark. Dette til trods, er der i Dansk Pattedyr Atlas ikke overvældende mange fundsteder, og fra Stevns drejer det sig om blot et enkelt fundsted. Årsagen til dette er, at arten er svær at registrere med detektormetoden. Langøret Flagermus er ikke som de øvrige flagermusarter afhængig af sit sonar for at finde byttedyr, dertil kommer at dens ekkoskrig er ganske svage, og kun opfanges af detektoren på kort afstand.

Langøret Flagermus blev fundet på 23,3% af detektorplaceringerne svarende til i alt 34 fundsteder. Med Dansk Pattedyr Atlas in mente, var det en overraskelse, at arten blev fundet på så mange steder. Arten må derfor anses for at være meget almindelig og vidt udbredt i Stevns kommune.

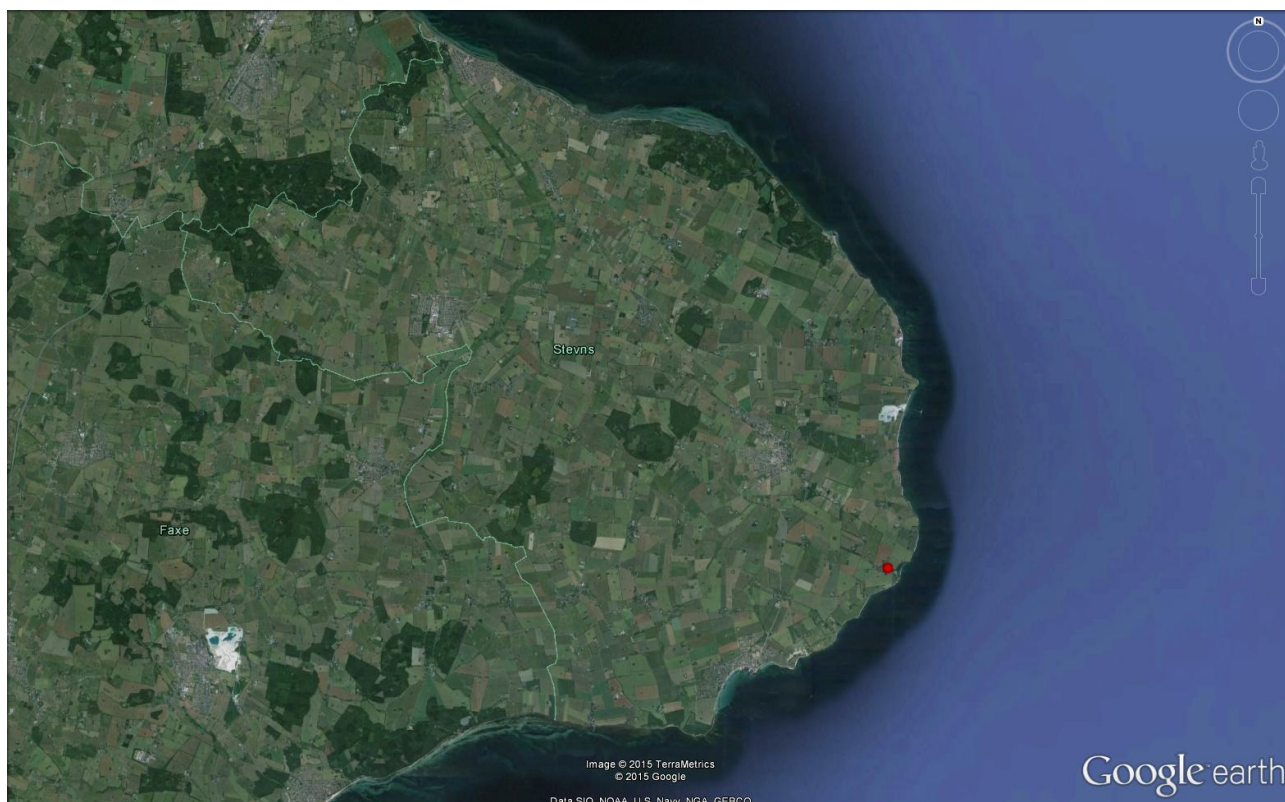

Figur 11 - Fundsteder for Langøret Flagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Leislers Flagermus

Leislers Flagermus er en sjælden flagermus i Danmark. Under Dansk Pattedyr Atlas blev der blot gjort et enkelt fund. Siden er arten fundet flere steder, men må stadig betragtes som meget sjælden. Leislers Flagermus minder meget om en mindre udgave af Brunflagermus, med hvilken den også er nært beslægtet.

I Stevns kommune er arten fundet en gang i Højerup sommeren 2012. Arten er ligesom Brun- og Troidflagermus en udpræget langdistancetrækker, og kan derfor dukke op på forlænget træk. At der blot er et enkelt fund i perioden 2012-2014 kan tyde på, at observationen gælder et dyr på forlænget træk.

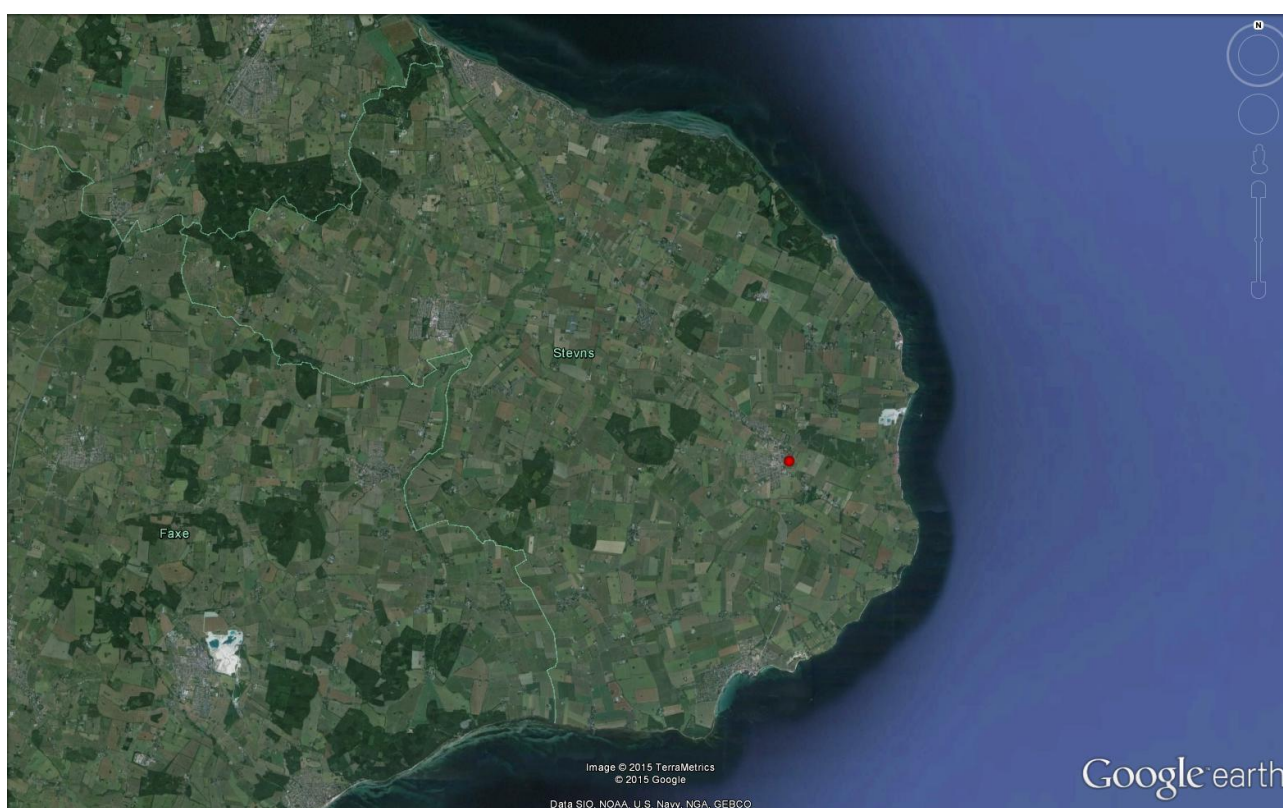

Figur 12 - Fundsteder for Leislers Flagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Pipistrellflagermus

Pipistrellflagermus er meget lig den almindelige Dværgflagermus, og er først for nyligt blevet udskilt som selvstændig art. I udseende er Pipistrel- og Dværgflagermus næsten identiske, men deres ultralydskrig ligger i forskellige frekvensområder, hvilket gør arten rimelig nem at identificere med detektormetoden.

Pipistrellflagermusen er almindeligt forekommende i det sydlige Jylland, hvor den mange steder er den almindeligste flagermusart. I Østdanmark er arten kun udbredt på det sydlige Falster. Alle andre steder er arten kun fundet sporadisk. I Stevns er arten fundet en gang tidligere omkring Gjorslev Mølleø (Hans J. Baagøe pers. komm). I projektperioden er arten fundet et sted. Fundet er især interessant, da det drejer sig om fund i sommerperioden og at der tillige blev registreret stor aktivitet af arten natten igennem. Det er sandsynligt, at der omkring Munkevænget og Stevnshallen er en koloni af denne art. Et sådan fund vil være ganske opsigtsvækkende.

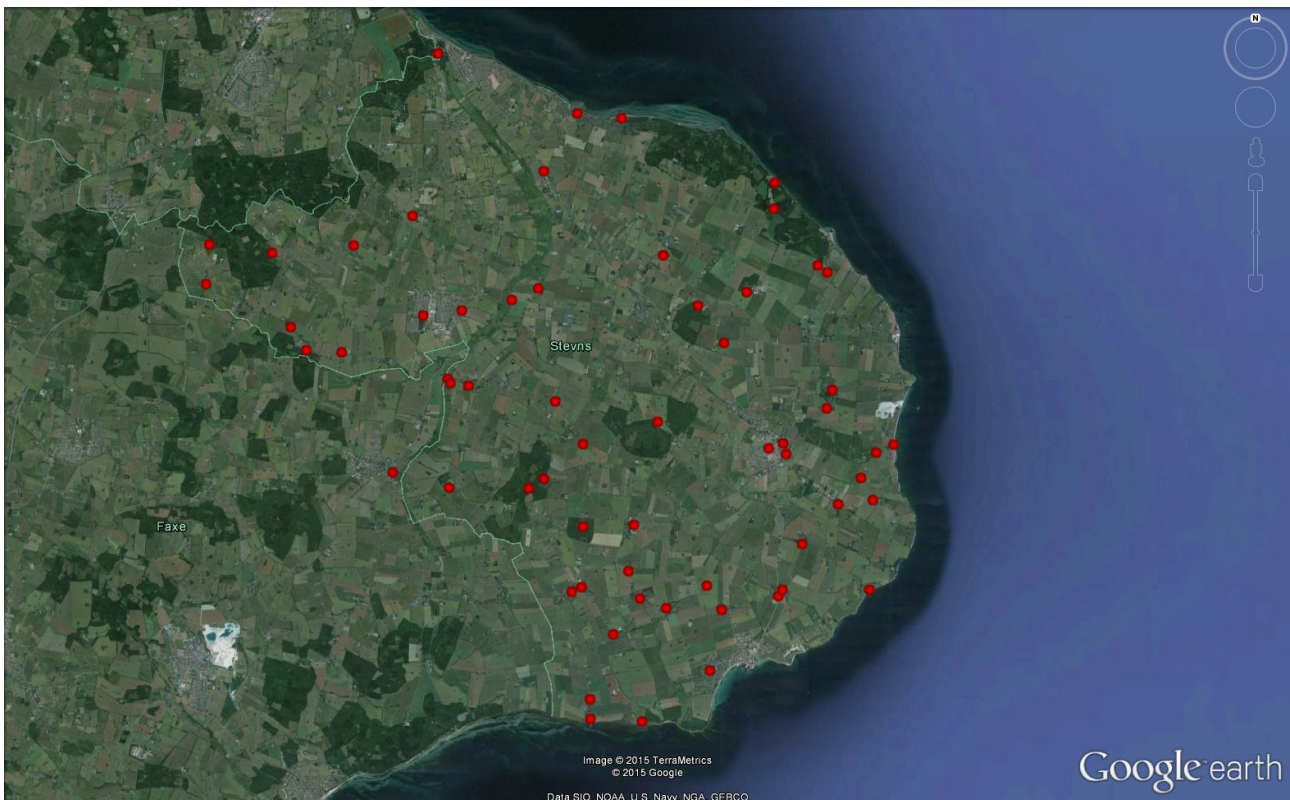

Figur 13 - Fundsteder for *Pipistrellflagermus* i Stevns kommune 2012-2014.

Skimmelflagermus

Skimmelflagermusen er spredt udbredt i Danmark. Ligesom Sydflagermusen er den knyttet til bygninger. Den er især almindelig i Københavnsområdet, hvor man på klare efterårsnætter kan hører hannernes ”revirsang” – et zip hurtigt gentaget, der ligger i et frekvensområde på omkring 10-15 KHz.

I Stevns kommune er arten vidt udbredt. Arten blev registreret på 42,5% af detektorplaceringerne svarende til i alt 62 fundsteder. Dette er en art, der er nem at ”overse”, da den med detektormetoden er svær at bestemme fra især Brunflagermus. Artens store hyppighed i Stevns kommune var ikke forventet. Især har der været mange fund omkring de stevnske kirker.

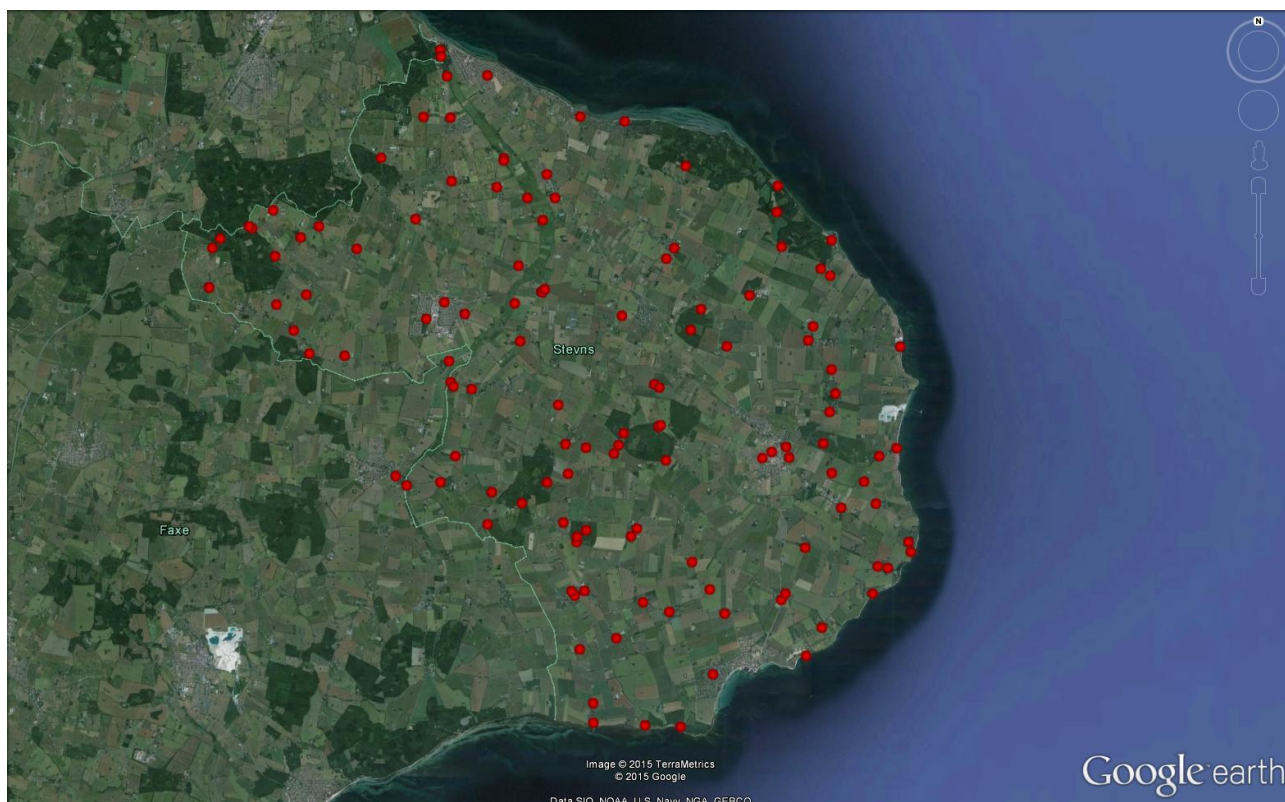

Figur 14 - Fundsteder for Skimmelflagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Sydflagermus

Sydflagermus er en af Danmarks mest almindelige og mest udbredte flagermus. Den er knyttet til bygninger, hvor den både yngler og overvintrer. Arten er overvejende standdyr, men forekommer også i mindre omfang som trækdyr.

I Stevns kommune er Sydflagermusen den næst hyppigst registreret flagermusart. Arten blev registreret på 89% af detektorplaceringerne svarende til i alt 130 fundsteder. Det var forventeligt, at arten ville være hyppigt forekommende.

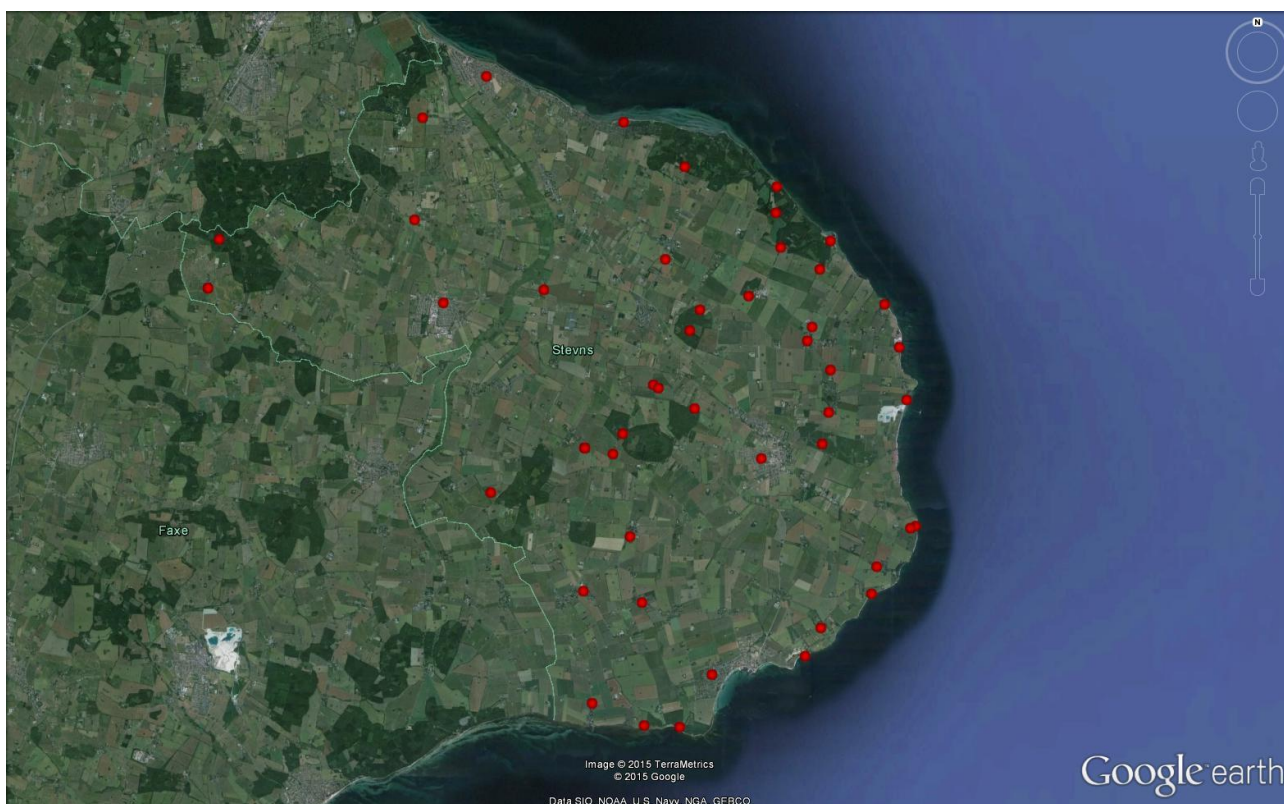

Figur 15 - Fundsteder for Sydflygermus i Stevns kommune 2012-2014.

Troldflagermus

Troldflagermusen er vidt udbredt og rimelig almindelig i Danmark. Den er især knyttet til skove. Lige som Brunflagermus, er Troldflagermusen udpræget trækdyr. Dens træk foregår i for- og efterårsmånederne især april-maj og august-september. Den trækker mod syd, og Nordeuropæiske dyr er fundet så langt mod syd som Tyrkiet.

Troldflagermus blev registreret på 34,2% af detektorplaceringerne svarende til i alt 50 fundsteder. Troldflagermusen blev overvejende fundet i forbindelse med skov og langs Stevns Klint. De mange fund i skovområder er forventet, men hvorfor der lige er så mange fund langs Stevns Klint er lidt sværere at forklare. Det kan dreje sig om strejfende ikke ynglende dyr eller hanner på tidligt træk. Forekomsten af Troldflagermus i Stevns kommune er, som det kunne forventes, eller under hvad der kunne forventes.

Figur 16 - Fundsteder for Troldflagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Vandflagermus

En af Danmarks mest almindelige og udbredte flagermus. Som navnet antyder, så er Vandflagermus ofte knyttet til vand. De fouragerer ofte ved at fange insekter lavt over vandoverfladen.

I Stevns kommune er Vandflagermusen vidt udbredt. Arten blev registreret på 68,5% af detektorplaceringerne svarende til i alt 100 fundsteder. Særlig mange registreringer er fundet, når detektoren har været placeret nær ved sø, å og ikke mindst langs Stevns Klint. Eftersom arten er almindelig og vidt udbredt i Danmark, var det forventeligt, at arten i Stevns kommune ville være almindeligt forekommende.

Figur 17 - Fundsteder for Vandflagermus i Stevns kommune 2012-2014.

Citerede værker

Baagøe, H. J., & Jensen, T. S. (2007). *Dansk Pattedyratlas*. Gyldendal.

Gerell. (2011). *Fladdermöss i Skåne*. Malmö: Länsstyrelsen i Skåne län.

Skiba, R. (2009). *Europäische fledermäuse*. Hohenwarsleben, Deutschland: Westarp Wissenschaften.

Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). *Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning*. Danmarks Miljøundersøgelser, Århus Universitet.

Wind, P., & Pihl, S. (2010). *Den danske rødliste*. Danmarks Miljøundersøgelser - NERI, Århus Universitet.